

Gezond ouder worden met laaggeletterdheid

Welkom!

José Riezebos
13 juni 2023

Over laaggeletterdheid

Waar denk je aan?

Quizvraag

Vraag:

Wanneer ben je laaggeletterd?

- A. Als je analfabeet bent.
- B. Als je moeite hebt met lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden.
- C. Als je moeite hebt met schrijven.

Quizvraag

Vraag:

Wanneer ben je laaggeletterd?

~~A. Als je analfabeet bent.~~

B. Als je moeite hebt met lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden.

~~C. Als je moeite hebt met schrijven.~~

Lzeen en
shicrejvn
is neit voor
iereeden
vezlafnek-
sprend.

Definitie geletterdheid

Geletterdheid is het kunnen toepassen in het dagelijks leven en in werksituaties van:

- luisteren,
- spreken,
- lezen en schrijven,
- rekenen en
- digitale vaardigheden.

Voorkeur van veel ervaringsdeskundigen:

Iemand die moeite heeft met lezen, schrijven, rekenen en/of digitale vaardigheden

Lage gezondheidsvaardigheden

Vaardigheden om **informatie over gezondheid** te **verkrijgen**, te **begrijpen** en te **gebruiken** bij het nemen van beslissingen over gezondheid.

Vaardigheden om **vragen te stellen** aan je zorgverlener of digitale vaardigheden om **online informatie** te vinden over ziekte.

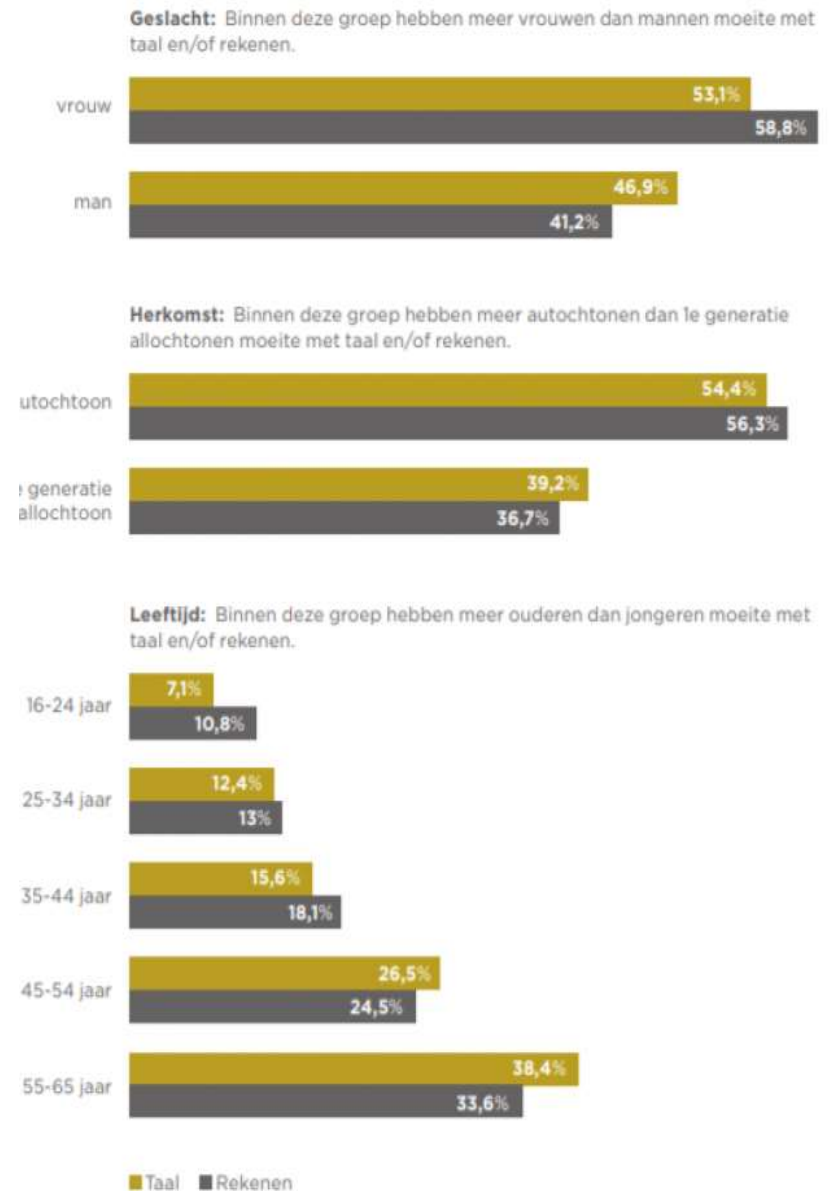

Cijfers en feiten

- 1 op de 9 tussen 16-65 jaar (12%)
- 1 op de 5 tussen 55-65 jaar (22%)
- 55% is autochtoon
- 57% werkt
- hoe hoger de opleiding, hoe lager het percentage laaggeletterden

(Bron: PIAAC 2012. Meer informatie klik [hier](#).)

Figuur 6. De groep laaggeletterden tussen de 16-65 jaar naar geslacht, herkomst en leeftijd (Algemene Rekenkamer, 2016).

Kenmerken doelgroep

- Met name kenmerken voor de autochtone doelgroep:
- Schaamte
- Taboe – zowel bij de professional als de doelgroep zelf
- Onzichtbaar, door compensatiegedrag of ontwikkelde strategieën
- Onbewust onwetend
- Onwetend over de mogelijkheden
- Onzekerheid

Quizvraag

Vraag:

Hoeveel woorden kent de Nederlandse taal?

- A. 75.000
- B. 150.000
- C. 250.000

Quizvraag

Vraag:
Hoeveel woorden kent de Nederlandse taal?

- ~~A. 75.000~~
- ~~B. 150.000~~
- C. 250.000

Quizvraag

“Arie de Vries” – 66 jaar

Woont in Tilburg. Heeft ooit de Lagere Technische School (LTS) gedaan. Heeft zijn hele leven in de haven laaggeschoold werk gedaan. Bladert door tijdschriften. Heeft moeite met ondertiteling op tv.

Hoeveel woorden begrijpt Arie?

- A. 40.000
- B. 75.000
- C. 250.000

Quizvraag

“Arie de Vries” – 66 jaar

Woont in Tilburg. Heeft ooit de Lagere Technische School (LTS) gedaan. Heeft zijn hele leven in de haven laaggeschoold werk gedaan. Bladert door tijdschriften. Heeft moeite met ondertiteling op tv.

Hoeveel woorden begrijpt Arie?

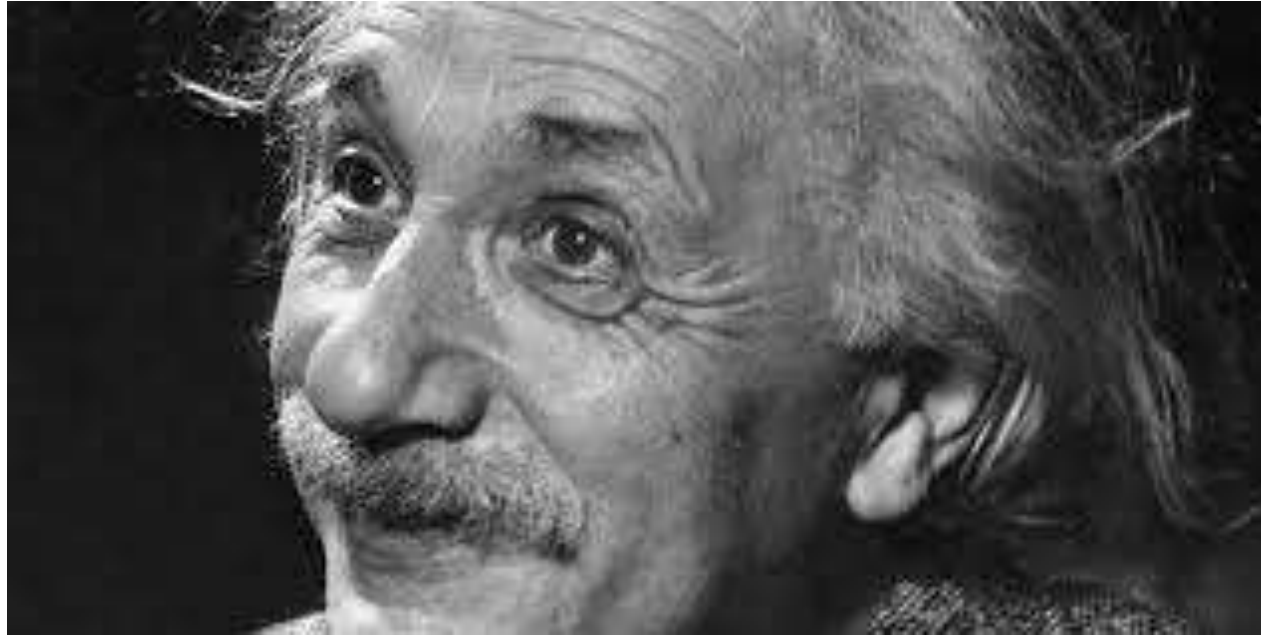
~~A. 40.000~~

B. 75.000 – 30 % van totaal aantal woorden

~~C. 250.000~~

Klare taal

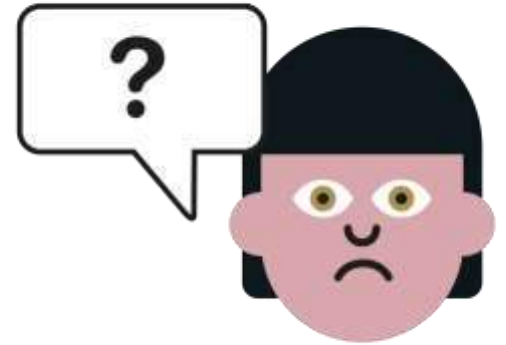

“Als je het niet eenvoudig uit kunt leggen, snap je het zelf niet.”

Hoeveel procent van een tekst moet je kunnen lezen om de inhoud te begrijpen?

- 60%?
- 70%?
- 90%?

60 %

Voor veel * moet je * alles * *. Denk * aan het maken van een * in het *, * van de * of een * bij de *.

* heb je vaak ook de* nodig, die ook * moet worden *. Het is dus * dat je * * bent. * kan je in alle * * om * * te krijgen. Voor * op * is * een * * in de *, het *.

70 %

Voor veel * moet je * alles * regelen. Denk * aan het maken van een afspraak in het *, * van de * of een * bij de *.

* heb je vaak ook de* nodig, die ook * moet worden *. Het is dus * dat je * vaardig bent. Gelukkig kan je in alle * * om * les te krijgen. Voor * op * is zelfs een * * in de bibliotheek, het *.

90%

Voor veel instanties moet je tegenwoordig alles * regelen. Denk daarbij aan het maken van een afspraak in het *, invullen van de * of een * bij de woningbouwvereniging.

Hierbij heb je vaak ook de* nodig, die ook digitaal moet worden *. Het is dus belangrijk dat je * vaardig bent. Gelukkig kan je in alle * terecht om hierin les te krijgen. Voor toelichting op overheidsbrieven is zelfs een speciaal * in de bibliotheek, het IDO.

100%

Voor veel instanties moet je tegenwoordig alles digitaal regelen. Denk daarbij aan het maken van een afspraak in het ziekenhuis, invullen van de Belastingaangifte of een reparatieverzoek bij de woningbouwvereniging.

Hierbij heb je vaak ook de DigiD nodig, die ook digitaal moet worden aangevraagd. Het is dus belangrijk dat je digitaal vaardig bent. Gelukkig kan je in alle bibliotheken terecht om hierin les te krijgen. Voor toelichting op overheidsbrieven is zelfs een speciaal informatiepunt in de bibliotheek, het IDO.

Winst voor de laaggeletterde zelf

Van de deelnemers/cursisten:

verbetert 54% zijn/haar leesvaardigheid en ervaart 70% betere taalvaardigheden.

heeft 21% een betaalde baan gevonden of stap gemaakt binnen de huidige betaalde baan.

is 56% assertiever geworden.

ervaart 56% een afname in sociaal isolement.

voelt 53% zich psychisch gezonder en voelt 39% zich fysiek gezonder.

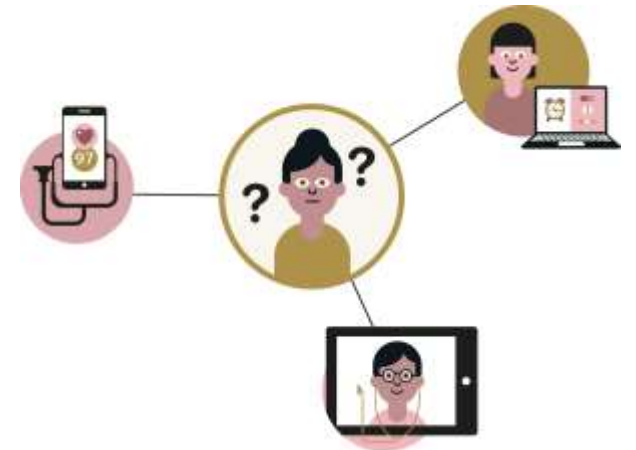
Blijkt uit onderzoek van
de Maastricht University

(Bron: Stichting Lezen en Schrijven,
Feiten & Cijfers, 2018)

Winst aanpak beperkte gezondheidsvaardigheden

- Patiënten kunnen informatie beter begrijpen en toepassen (bv. medicijnen, dieetvoorschriften, leefstijladviezen)
- Communicatie verloopt effectiever
- Zorg is meer duurzaam
- Bevordering lichamelijke en psychische gezondheid
- Patiënt wordt meer zelfredzaam = besparing in tijd = geld

Dank voor de aandacht!

joseriezebos@lezenenschrijven.nl

